

ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Δ4.2 Πολιτική και καλές πρακτικές της ακαδημαϊκής μονάδας για τη χρηματοδότηση των διδακτορικών σπουδών

Περιεχόμενα

1.	Πλαίσιο χρηματοδότησης των διδακτορικών σπουδών	2
1.1	Επικουρικό Διδακτικό Έργο	2
1.2	Συμμετοχή σε Ερευνητικά Έργα	3
1.3	Βιομηχανικά Διδακτορικά	3
1.4	Επιβράβευση και Ενίσχυση της Αριστείας	3
2.	Πολιτική και καλές πρακτικές για τη χρηματοδότηση των διδακτορικών σπουδών	4
2.1	Κυριότερες Καλές Πρακτικές	4

1. Πλαίσιο χρηματοδότησης των διδακτορικών σπουδών

Η πολιτική χρηματοδότησης των διδακτορικών σπουδών εδράζεται στο ισχύον εθνικό και ιδρυματικό θεσμικό πλαίσιο, όπως αυτό καθορίζεται από τον ν. 4957/2022 και εξειδικεύεται στον Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου, καθώς και στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος. Η πολιτική αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο της διασφάλισης ποιότητας και στοχεύει στην παροχή επαρκών, διαφανών και αξιοκρατικών μηχανισμών οικονομικής υποστήριξης των Υποψήφιων Διδασκόντων (Υ.Δ.). Σύμφωνα με το άρθρο 91 του ν. 4957/2022, τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ρυθμίζουν τα θέματα των διδακτορικών σπουδών μέσω των εσωτερικών τους κανονισμών, οι οποίοι εξειδικεύουν το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Περαιτέρω, στο άρθρο 93 του ίδιου νόμου καθορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των Υ.Δ., συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας συμμετοχής τους σε ερευνητικά έργα και λοιπές ακαδημαϊκές δραστηριότητες.

Σε εφαρμογή των ανωτέρω, ο Κανονισμός Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου προβλέπει ότι οι Υ.Δ. δύνανται να συμμετέχουν σε ερευνητικά προγράμματα και έργα του Ιδρύματος, καθώς και να λαμβάνουν υποτροφίες στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων, αυτοχρηματοδοτούμενων ή λοιπών ερευνητικών δράσεων. Παράλληλα, ο Κανονισμός Διδακτορικών Σπουδών του οικείου Τμήματος ορίζει ότι οι διδακτορικές σπουδές παρέχονται χωρίς καταβολή διδάκτρων, σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης πρόσβασης στη δημόσια ανώτατη εκπαίδευση.

Στο πλαίσιο του ανωτέρω θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου, η ακαδημαϊκή μονάδα εφαρμόζει ένα πολυεπίπεδο σύστημα οικονομικής και ερευνητικής υποστήριξης των Υ.Δ., το οποίο περιλαμβάνει τις ακόλουθες βασικές κατηγορίες:

1.1 Επικουρικό Διδακτικό Έργο

Σύμφωνα με το άρθρο 283 του ν. 4957/2022, το άρθρο 23 του Κανονισμού Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου και το άρθρο 8 του Κανονισμού του Τμήματος, στους Υ.Δ. δύναται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο. Ως επικουρικό διδακτικό έργο ορίζεται η επικουρία των μελών Δ.Ε.Π. κατά την άσκηση του διδακτικού τους έργου, η υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας των φοιτητών, η διεξαγωγή φροντιστηρίων και εργαστηριακών ασκήσεων, η εποπτεία εξετάσεων και η διόρθωση ασκήσεων.

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να εκδίδεται πρόσκληση προς τους Υ.Δ. για την παροχή επικουρικού διδακτικού έργου στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος. Οι αιτήσεις, οι οποίες συνοδεύονται από τη γνώμη του επιβλέποντος, υποβάλλονται στη Γραμματεία του Τμήματος. Η Συνέλευση του Τμήματος, κατόπιν αξιολόγησης και με διασφάλιση διαφάνειας και ακαδημαϊκών κριτηρίων επιλογής, αποφασίζει την ανάθεση του επικουρικού διδακτικού έργου. Τα ανώτατα όρια της ωριαίας αντιμισθίας καθορίζονται ρητά στον Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου, ενισχύοντας τη θεσμική θωράκιση της διαδικασίας.

1.2 Συμμετοχή σε Ερευνητικά Έργα

Σύμφωνα με το άρθρο 93 του ν. 4957/2022, το άρθρο 21 του Κανονισμού Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος και το άρθρο 8 του Κανονισμού του Τμήματος, οι Υ.Δ. έχουν τη δυνατότητα να απασχολούνται σε συγχρηματοδοτούμενα, αυτοχρηματοδοτούμενα ή άλλα ερευνητικά έργα που υλοποιούνται μέσω των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.).

Η αποζημίωσή τους μπορεί να πραγματοποιείται με τη μορφή υποτροφιών, οι οποίες αποσκοπούν στην οικονομική ενίσχυση της εκπόνησης της διδακτορικής τους διατριβής. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι ότι οι ανταποδοτικές υποτροφίες δεν υπόκεινται σε οποιονδήποτε φόρο, κράτηση ή ασφαλιστική εισφορά, προσφέροντας έτσι ουσιαστική οικονομική υποστήριξη στους Υ.Δ.. Η συμμετοχή σε τέτοια ερευνητικά έργα δεν αποτελεί μόνο σημαντική πηγή χρηματοδότησης της διδακτορικής έρευνας, αλλά συμβάλλει ουσιαστικά και στην απόκτηση πολύτιμης ερευνητικής εμπειρίας. Παράλληλα, ενισχύει την επιστημονική κατάρτιση των υποψηφίων, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την εξοικείωσή τους με τις διαδικασίες υλοποίησης ερευνητικών προγραμμάτων, στοιχεία που είναι ιδιαίτερα σημαντικά για την μετέπειτα ακαδημαϊκή ή επαγγελματική τους πορεία.

1.3 Βιομηχανικά Διδακτορικά

Σημαντικός άξονας της πολιτικής του Τμήματος για την ενίσχυση της χρηματοδότησης της έρευνας και τη σύνδεσή της με την παραγωγή αποτελεί η ανάπτυξη συνεργασιών με τον ιδιωτικό τομέα μέσω των βιομηχανικών διδακτορικών, όπως αυτά προβλέπονται στο άρθρο 96 του ν. 4957/2022 και στο άρθρο 16 του Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος. Στο πλαίσιο αυτό, η διδακτορική διατριβή εκπονείται σε συνεργασία με επιχείρηση ή βιομηχανία που εδρεύει ή παράρτημά της λειτουργεί στην ημεδαπή.

Η συνεργαζόμενη επιχείρηση δύναται να συμμετέχει στη χρηματοδότηση της διδακτορικής έρευνας, ενώ οι ειδικότεροι όροι της συνεργασίας καθορίζονται με Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ του Πανεπιστημίου Αιγαίου, της συνεργαζόμενης επιχείρησης και του Υ.Δ., το οποίο εγκρίνεται από τη Σύγκλητο του Ιδρύματος κατόπιν εισήγησης της Συνέλευσης του Τμήματος. Επιπλέον, οι δράσεις υλοποίησης βιομηχανικών διδακτορικών μπορούν να υποστηρίζονται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, διευρύνοντας έτσι τις δυνατότητες χρηματοδότησης και ενισχύοντας την καινοτομική αξία των εκπονούμενων ερευνών.

1.4 Επιβράβευση και Ενίσχυση της Αριστείας

Σύμφωνα με το άρθρο 283 του ν. 4957/2022, το άρθρο 22 του Κανονισμού Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου και το άρθρο 17 του Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος, η πολιτική χρηματοδότησης του Ιδρύματος περιλαμβάνει μηχανισμούς επιβράβευσης της ερευνητικής αριστείας. Ειδικότερα, μετά από εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, δύναται να απονέμονται βραβεία, υποτροφίες ή άλλες διακρίσεις σε διδάκτορες των οποίων η διατριβή αξιολογείται ως εξαιρετική, βάσει κριτηρίων όπως η επιστημονική ποιότητα και η απήχηση των

δημοσιεύσεων σε έγκυρα περιοδικά και συνέδρια, η καινοτομία, καθώς και η παραγωγή βιβλίων, εγχειριδίων ή πατεντών.

2. Πολιτική και καλές πρακτικές για τη χρηματοδότηση των διδακτορικών σπουδών

Στο πλαίσιο του θεσμικού πλαισίου του ν. 4957/2022 και των ισχυόντων κανονισμών του Πανεπιστημίου Αιγαίου και του Τμήματος, εφαρμόζεται ένα σύνολο καλών πρακτικών για τη χρηματοδότηση των διδακτορικών σπουδών, με έμφαση στη διαφάνεια, την αξιοκρατία και τη διασύνδεση της έρευνας με χρηματοδοτούμενες δραστηριότητες. Η εφαρμογή της πολιτικής χρηματοδότησης διέπεται από τις ακόλουθες αρχές:

- **Συμβατότητα με το θεσμικό πλαίσιο:** Πλήρης ευθυγράμμιση με τον ν. 4957/2022 και τον Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου.
- **Διαφάνεια και λογοδοσία:** Όλες οι διαδικασίες καθορίζονται από αποφάσεις συλλογικών οργάνων.
- **Αξιοκρατία:** Διασφαλίζεται η ισότιμη πρόσβαση όλων των Υ.Δ. σε διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης βάσει ακαδημαϊκών και επιστημονικών κριτηρίων.
- **Σύνδεση με την έρευνα και την καινοτομία:** Προωθείται ενεργά η συμμετοχή των Υ.Δ. σε ερευνητικά έργα και η ανάπτυξη συνεργασιών με παραγωγικούς και κοινωνικούς φορείς.

2.1 Κυριότερες Καλές Πρακτικές

Οι κυριότερες καλές πρακτικές που εφαρμόζει η ακαδημαϊκή μονάδα είναι οι ακόλουθες:

- **Αξιοποίηση Υ.Δ. για την υποστήριξη του διδακτικού έργου:** Η ακαδημαϊκή μονάδα αξιοποιεί συστηματικά την ανάθεση επικουρικού διδακτικού έργου σε Υ.Δ., στο πλαίσιο θεσμοθετημένων διαδικασιών. Η πρακτική αυτή συμβάλλει τόσο στην οικονομική ενίσχυση αλλά και στην επαγγελματική και επιστημονική εξέλιξη των Υ.Δ., μέσω της απόκτησης διδακτικής εμπειρίας και της περαιτέρω ενδυνάμωσης του ερευνητικού τους προφίλ.
- **Αξιοποίηση Υ.Δ. σε ερευνητικά έργα:** Η μονάδα προωθεί ενεργά την ένταξη Υ.Δ. σε ερευνητικά έργα που υλοποιούνται μέσω του Ε.Λ.Κ.Ε. Η πρακτική αυτή εξασφαλίζει οικονομική υποστήριξη μέσω ανταποδοτικών υποτροφιών, ενώ ταυτόχρονα ενισχύει την ερευνητική εμπειρία, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την επιστημονική ωρίμανση των υποψηφίων.
- **Ανάπτυξη βιομηχανικών διδακτορικών:** Το Τμήμα υποστηρίζει την υλοποίηση βιομηχανικών διδακτορικών καθώς η πρακτική αυτή ενισχύει τη σύνδεση της διδακτορικής έρευνας με τον ιδιωτικό τομέα, διευρύνει τις πηγές χρηματοδότησης και αναδεικνύει την καινοτομική διάσταση των διδακτορικών διατριβών.
- **Ενίσχυση της ερευνητικής αριστείας:** Το Τμήμα έχει θεσμοθετήσει μηχανισμό αναγνώρισης και επιβράβευσης διδακτορικών διατριβών υψηλής ποιότητας. Η περαιτέρω ανάπτυξη και συστηματοποίηση του μηχανισμού αυτού αποτελεί προτεραιότητα για τα επόμενα έτη.

- **Συνδυαστική αξιοποίηση πηγών και διασφάλιση ισότητας:** Το Τμήμα ενθαρρύνει τη συνδυαστική αξιοποίηση διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης για την υποστήριξη των υποψηφίων διδασκτόρων και διασφαλίζει την ισότιμη και διαφανή πρόσβασή τους σε αυτές, με βάση αντικειμενικά και προκαθορισμένα κριτήρια.
- **Διεύρυνση πηγών χρηματοδότησης:** Το Τμήμα επιδιώκει τη διεύρυνση και διαφοροποίηση των διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης, επιδιώκοντας ενεργά την προσέλκυση εξωτερικών πόρων από εθνικούς, ευρωπαϊκούς και ιδιωτικούς φορείς.